

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész evre 10 1/2 — kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 " "
Egy óra 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **ISJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Nagyobb terjedelmű s többzetű
hirdetéseknél külön megbeszélendő.
Helyi hirdetések a közlönyben
származásuk a közlönyben
származásuk a közlönyben
származásuk a közlönyben

Aesopus és a csehek.

Debreczen, ápril 3.

Aesopus meséli, hogy egy gyöngye testalkatu spártait, mikor az utcán végig ment, megdobáltak a mulatozó spártai gyerkőczök. A nyomorék nem tudta magát megvédeni, s azért cselhez folyamodott. Kivett a zsebéből egy obuluszt s odaadta a fiuknak mondván: jól van gyermekeim, szeretem, ha a spártai ifju gyakorolja magát az ilyen férfias mulatóságokban. A gyermekek nagyon elcsodálkoztak a váratlan hálán és alig győzték bevárni, míg egy gazdag és hatalmas ur került az utcájukba. Rajta ütöttek és hatalmasan megdobálták, — gondolván, hogy ez még hálásabb lesz a testgyakorló spártai ifjaknak. Ez azonban nem vette tréfára a dolgot és kegyetlenül elverte a ravasz nyomorékot.

Nekünk is van okunk reményleni, hogy a dobálózó cseh gyerkőczök mégis csak mesterükre találjanak, ha már a magyar kereskedelmi kormány nem mutat érzéket azok iránt a sérelmek iránt, melyeket a csehek férfias kedvtelésből egész bátran követnek el ellenünk. Legujabban ugyanis az osztrák mezőgazdasági tanács cseh szakosztálya Janda elnök javaslatára elhatározta, hogy ajánlani fogja a kerületi képviselőségeknek, hogy ne csak a magyar, hanem az összeszerez idegen s így az osztrák tartományokból behozott őrlési produktumokat is egészségügyi ellenőrzés alá vegye, mert ezt nékik a törvény megengedi. A kormány jelen volt képviselője álli-

tólag kijelentette, hogy az elnökségnek ez az újabb indítványa sem a törvény sem az osztrák-magyar vám- és kereskedelmi szövetség ellen nem vét.

Ausztriában, a hol hasonló hátrányos differenciális kezeléshez nincsenek ugy hozzá szokva, mint mi, a kik hiába keresünk orvoslást a cseh és osztrák áskálódások ellen, nagy felháborodást kelt ez a határozat, s így valószínű, hogy az osztrák nyomás következtében mi is remélhetünk némi eredményt. Az egészségügyi ellenzéssel ugyanis költségek vannak összekötte, s ha ezek a költségek a cseh őrleményeket nem terhelik, akkor tisztán differenciális kezelés az, melyet a csehek az összes nem cseh, de vámterületünkön termelt őrleményekkel szemben alkalmaznak. Az osztrák érdekeltek represszáliákat emlegetnek.

Ha mi is olyan szabadon magyarazzuk a vámszövetség rendelkezéseit, mint a csehek és az osztrák kormány jelen volt megbízottja, akkor ugy Csehországgal, mint a többi osztrák tartományjal szemben olyan represszáliákat alkalmazhatunk, melyek problematikussá tesznek minden vámszövetséget, — s önálló vámvonalszámba mehetnek.

Ha mi elkezdjük a sört egészségügyi ellenőrzés alá venni és illetékkel sújtani s az osztrák iparczikkekre különböző ürügyek alatt kezelési díjakat rovnunk ki, akkor az osztrák urak maguk fognak hivatkozni a vámszövetség rendelkezéseire és szellemére. Csakhogy

kormányunkban a vámszövetség következetes fentartására hivatkozni nincs elég erély s represszáliákkal élni nem akar, mert az kellemetlenségekkel jár, s így minékünk attól kell segítséget várnunk, hogy a cseh tulkapás végre az osztrák tartományok érdekeit is sérti s így talán minékünk is kijut valami az elégtételből.

Addig azonban, míg az aesopusi nyomorékot, vagyis saját jóvoltán kívül ravasznak látszó kereskedelmi kormányunkat a szintén sértett osztrák fogja megbosszulni, tartsa minden magyar ember haza fias kötelelességének a maga nevében azt a represszáliát alkalmazni a vámszövetség osztrák magyaróival szemben, hogy minden osztrák származású árutól tartózkodjék és pártolja a magyar termelést minden téren és minden esz köz z el.

BELFÖLD.

A Ház munkarendje. A képviselőház legközelebbi ülése kedden, április 6 an délelőtt 11 órakor lesz. Ennek napi rendjére Magyarországnak a párisi 1900 évi nemzetközi kiállításon leendő hivatalos részvételéről szóló törvényjavaslat, továbbá a szentpétervári és washingtoni követségi palota építéséről szóló pénzügyi bizottsági jelentés van kitűzve.

kormánypárti ujságnak kellett őt védelmébe venni, a csaholó ebeket elhallgattatni . . .

Bizony, szükség volna jobb erkölcsökre ebben az országban. Ambár tagadja, a ki akarja, de én állítom, — mert minden jel mutatja, hogy az általános erkölcsi züllöttség azóta kapott lábra, mióta a középiskolai törvény életben van. Igaz, hogy a főmatadorai ennek a mai közéletnek régibb emberek, — hanem igenis a kíséret, a mely elnézi a többiek üzérkedéseit s a melyik olyan, de olyan gyorsan és jól tanul tőlök, az a fiatalabbak közül való. — Addig is volt korrupció és erkölctelenség, de mindig lehetett remény arra, hogy az új nemzedékkel megszűnik, mert az ifjuságra nem volt panasz; most pedig arra van, tehát nem lehet remény s épen a 30 éven aluli emberek tartoznak az 1883 XXX tez. neveljei közé. Okát pedig ennek a feltűnő jelenségnek épen abban a törvényben látom, mely minden, csak nem jó, a melynek alapján a két középiskolát kiszakították a valódi életből s szabadjára bocsátották egyfelől, rabbá tették másfelől az ifju lelket. Gyors és alapos segítségre van itt szükség, tárgyalnak is rajta 8 esztendeje s még ma is csak ott vagyunk, hogy Wlassics miniszter ajánlja a maga eszméjét a pe-

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Dal a tavaszról.

— A »Debreczen» eredeti tárczája. —

Irtta: **Kovácsy Kálmán.**

Nyló tavasz, enyhe szellő,
Tündérfényű napsugár!
Csakhogy, csakhogy valahára
Eljöttetek újra már . . .
Vegtelenül boldog vagyok,
Lelkem' égbe emelem,
Mert bennetek mindig látom
Aranyhaju kedvesem.

Ha a szellő körüllebeg,
A tavaszi, a ravasz,
Azt hiszem, hogy szép kedvesem
Patyolat két karja az
S ha mosolygva az égő nap
Ragyogással szór tele,
Azt gondolom: az ő csodás,
Ibolyakék, szép szeme.

S hegyen, völgyön, rónaságon
Hogyha dal zeng millió,
Azt hiszem, hogy az ő ajka,
Az a csókos, csacsogó . . .
S mind, a mi fáj, mosolygva,
Egre nézve feledem,
Mig lelkemet beragyogja
Dal, tavasz és szerelem . . .

Krónika.

— A »Debreczen» eredeti tárczája. —

Szomorúsággal végeztem két héttel ezelőtt a krónikát, szomorúsággal kezdem most is el, Kossuth Lajosra emlékezvén . . . Ez a két hét az ő ideje, ekkor feküdt halva s érkezett haza 45 évi hontalanság után . . . Hazátlanul élt hazájáért s hazájának nevelte a fiát, aki akkor haza is jött s itthon maradt köztünk. Vajh, ha tudta volna, mi vár itt ő reá, nem tudom, hazajött volna-e, sőt hogy Kossuth Lajos is megengedte volna-e neki? Hiszen ime, alig mult el három esztendő s odajutottunk, hogy a Kossuth Lajos halála napján nem átalották egyes lapok a Kossuth Ferencz egyéni becsületében és tisztességében kételkedéssel tölteni meg a hasábjait egy

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

Erdély bukása. Ő felsége tegnap d. e. 10 órakor audiencián fogadta Erdély Sándor igazságügyminisztert, a ki Bécsben eltorjadt hírek szert jelentkezett kihallgatásra hogy tárczájáról való lemondását benyújtja, Budapestben is megerősítik azt, hogy Erdély állása teljesen megrendült s bukása aligha lesz kikerülhető. Az esküdtseki intézmény behozatalának kérdése ugyanis a szabadelvű párton két erős áramlatot kevert föl. Az egyik princípális ellensége az intézménynek, míg a másik többet kíván e részben, mint amennyit Erdély javaslata nyújt s tamadást lát a 16 §-ban a sajtó-szabadság, a 35. §-ban pedig amaz alkotmányjogi princípium ellen, hogy bírói kompetenciát csak törvény állapíthat meg. Ezekkel az ellentétes tendenciákkal Erdély nem képes megbirkózni. A helyzet annyira feszültté vált, hogy legközelebb egyik minisztertanácsban is erős diskusszió tárgyát képezte. A minisztertanács határozata, információk szerint, az volt, hogy Erdélynek Bécsbe kell utaznia és jelentést tennie a felségnek. A törvényjavaslat ugyanis az említett §-ok módosítását nélkül nem látszik keresztülvihetőnek, a módosításhoz azonban meg kell előbb nyerni ő felsége beleegyezését, a ki az egész javaslat betervezésére előzetesen már megadta jóváhagyását. Erdély tehát ebben az ügyben járt Bécsben s ha küldetése nem járt sikerrel — a mi éppen nem valószínűtlen — akkor természetesen nem tehetett mást, mint hogy beadja lemondását.

Ev. ref. egyetemes konvent.

(Harmadik nap.)

— Budapesti levél. —

Budapest, április 2.

A konvent harmadik napján néhány lényegtelen kérdés elintézése mellett az amerikai misszionáriusok ügye került napirendre, a kiknek erkölcsi támogatását a konvent elhatározta.

Heves vitára adott okot ezután az egyházkerületeknek egymás ügyeibe szóló beavatkozásának kérdése.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Tóth Samuel felolvassa a miniszter leiratát. A konvent tudomásul veszi.

Fejes István a papságnak utóbbi időben tarthatatlan helyzetét ecseteli és kéri az elnökséget hogy adott-e a konventnek a lel-

készek javadalmazását illetőleg felterjesztésére választ és ha igen, milyen ad.

Tisza Kálmán megnyugtató választ ad. **Radácsy György** a halasi egyház gymnáziuma számára nyert államszegély ügyében szólalt fel.

Molnár Béla az Amerikában működő m. ref. misszionáriusok emlékiratát olvassát fel, a kik erkölcsi (és nem anyagi) támogatást kérnek a konventtől. A konvent támogatását megígéri, őket testvérekül tekintvén. Misszionáriusokat szívesen bocsát ki és azokat a m. ref. konvent tagjainak tekinti. Kész érdekükben a két angol, a misszionáriusok érdekében működő társasággal érintkezésbe lépni. De elebb bemutatni kéri a két angol társaság szervezeti határozványait.

Többek hozzászólása után **Tisza Kálmán** kéri, hogy men nyíbe adjon a konvent határozott választ.

1. **Megszavazzák-e** már most a misszionáriusokat és a misszionárius éveit leszámítják-e a szolgalmi idejükből.

A többség ezt a két pontot elfogadta.

Dégenfeld gróf felszólal a tiszáninueni egyházkerület beleszólása ellen. Kéri a következő pont beiktatását: „A tiszáninueni kerület felirata elintézetlenül adatik vissza. azon okból, mert egyik egyházkerület nem illetékes a másik egyház belügyeibe beleszólani.”

Tisza Kálmán elvi szempontokból tanácsolja, hogy állapítsa meg a konvent, hogy egyik kerületnek nincs joga a másik egyházkerület belügyeibe beavatkozni.

A gr. **Dégenfeld** indítványát a többség nem fogadja el.

Szabó János esperes előadó felolvassa nagy tanulmányával megszerkesztett jelentését a misszionárius bizottságról.

A konvent tudomásul veszi és annak értelmében intézkedik.

Szél Kálmán a stólaügyben szólal fel. — A tiszántúli egyházkerület kéri szabályba foglalását a stólaris jövedelmeknek, továbbá ezzel kapcsolatban kéri a konventet, hogy magasabb egyházi szempontokból a stólaris jövedelmek megváltásáról illetve kárpótlásáról intézkedjék. A lelkesek javadalmazásának összeírását feleslegesnek tartja. Előterjesztését a konvent elfogadta.

Tisza Kálmán elnök az ülést háromnegyed kettőkor ezzel berekesztette s folytatását szombat d. e. 10 órára tűzte ki.

dagosok figyelmébe. S mi az az eszme? Egységes jogosítási középiskola, a melyet ugy fejezett ki, hogy a középiskolák ne hasonlítsanak egy egymáshoz, mint egyik tojás a másikhoz, de azért valamennyi képesítsen minden pályára. Kiváncsi vagyok, mint döngetik agyon a helyes czelnak ezt a második formáját is, ad normam Csáky szalmája.

Lám a németeknél nincs egységes jogosítás, de van nemzeti oktatás s ez teszi őket oly méltán büszkékké, amint láttuk is a múlt hetekben I. Vilmos császár 100-ik születésnapjának évfordulóján. Ezt tanuljuk el tőlük, ne a középiskolájukat másoljuk le, mely csak ott lehet jó, de nálunk nem!

A magyar politikai életben különben a múlt hetekben az összeférhetlenség volt az uralkodó planeta, mely most már körülbelül meg sem szűnik addig, míg teljesen meg nem tisztul a légkör. Az idő ugys olyan igazi aprillisi, már napok óta dörög és villámlik az országban, kell, hogy a politikai felhőkben is telítessék gyűjön az elektromosság. A villámokat fel szokás tartani tüzekre és szárazokra, — az elsőből Isten örvön, a másik meg nem veszélyes. Ugyanígyen felosztást tehetünk a múlt hetek politikai villámait közt is. Tüzes menykő volt az **Andrássy Géza** gr. lemondása száraz villám számba mehet mindössze az a ommunké, mely a **Bánffy** magánéletét hozta a világ tudomásra, különösen mikor **Bánffy** kijelentette, hogy ezt maga fogalmazta.

Már hiába, de csak hinni kell az orvosoknak ime most meg azt sütötték ki, hogy a hajhullást is bacillusok okozták. Neveztünk rajta egyideig, de mióta kisült, hogy a **Bánffy** tar feje is fogalmaz — kell valaminek lenni a dologban — csak az a kérdés milyen bacillus. En azt hiszem, hogy még nagyobb felfedezéssel állunk szemben, ki fog sülni az, hogy a hajat és az eszethegtséget ugyanegy bacillus pusztítja.

Igy kell lenni, különben mért ragaszkodnék **Bánffy** olyan göröcsven ahhoz a sajtó-megrendszabályozáshoz! Hiszen tudvalevő, hogy az állásába fog kerülni a szerencsétlenség, ha be nem adja a derekát.

Ez a törvényjavaslat ugyanis az idei tavasz politikai zivatarainak tüzes menykővei közé tartozik, mely még fekete betűkből felszókelő lángokba fogja borítani az egész országot. Vagy nem veszi észre a kormány hogy a budapesti kormányparti újságírók még a vidékieket is meglátták s be akarják vonni, a közszabadságért vivandó élet halálharczba? Nagy bajnak kell ott lenni, ahol ez megtörténik, ezt tölja meg, miniszterelnök ur!

Mert hiába akarják kiszedni a méregfogait, a sajtó nagyhatalom, annyira nagy, hogy még erre sem lesznek képesek! Persze jól esnek, ha kissé halványabb konturokkal festenek azokat a dolgokat, amelyek a lefolyt heten estek meg.

Igaz, hogy kell is változtatni a szint, —

Egy király hónapos szobában.

— Milán, a takarékos. —

Debreczen, ápril 3.

Az **M-g**-nak irták Bécsből a bonvivánt, mulatós kedvű szerb a királyról, hogy ballerinával, a pazar nagy uri étellel szakítván, a párisi palotából Bécsbe egy vendéglő szobába vonult vissza, hihetőleg ajtatkoskodni.

Pedig ki hitte volna, hogy a világ legkönnyelműbb embere, a ki tele marokkal szórta a pénzt (h a v o l t); a ki a világ minden élvezetéből, szórakozásából kivette a részét, hogy ő, **Milán**, a szerb ek v o l t király a valaha magába fog térni s lemond a már fanyarrá vált élvezetekről, a világ örömei elől visszavonul, hogy csendes polgári életet folytathasson? ... Sokan el sem hiszik e hirt, mely Milán megteréséről és arról szól hogy ő most takarékos életmódot folytat. Megemlékeztünk már arról ismételtén is, hogy Milán mily ravasz módon szerette volna újra magához ragadni a királyi hatalmat. — Amde csuf kudarczot vallott.

Se hazája, se országa, se pénze nem lévén, **Bécsben** telepedett le; s párisi hitelezői ne zaklassák, bécsi újságíró ismerősei révén a lapokban közölte időnkint, hogy **Milán** ide vagy amoda utazott nehogy allandó tartózkodási helyét megtudják. Párisi lakását felosztatta, értékesebb tárgyait eladogatta s könnyelmű életének apró-cseprő emléktárgyait, sok kifizetetlen számlával együtt megsemmisítette. Hirneves fegyvergyűjteményét azonban, melyért teifintélyes összegeket igeretek már neki, egy-két darab kivételével, a mit elajándékozott megtartotta. Ezt megtudta **Cameron** párisi görög bankár, a ki **Milánnak** egy ideig allandó hitelezője volt, (míg **Milán** be nem csapta őt) rögtön lefoglalta **Milánnak** fétet, értékes fegyvergyűjteményét, hogy legalább némi fedezete legyen követelesével szemben.

A megmaradt csekély ingóságok maradványait Bécsbe hozatta s egyelőre a **Sacher** féle szállóban hegyezte el, ahol szerény lakást bérelt magának. S bár sok tekintélyes gyáros és kereskedő önként ajánlkozott, hogy **Milánnak** egészen díjtalanul elegáns lakást rendeznek be, sőt kocsit is ajánlottak föl neki, egyedül a szerb királyi udvari szállító czim elnyerését kérve tőle, **Milán** minden ajánlatot vissza-

már amint száraz, vagy tüzes menykővel van dolgunk. Ugyanis a **Morzsonyi** újra megválasztása csak száraz, de a budapesti ügyvédi kamarának állásfoglalása a provizió ellen, már tüzes menykő volt!

Különben nemesak az újságírókra, hanem ez orvosokra is rajuk jár a rud. A kormány mindenáron agyon akarja őket, gondoskodni, pedig ezt a foglalkozást nekik kellene meghagynia, tanulhatna abból, hogy eddig még alig akadt orvos egylet, amely csak bele is ment volna a kamarai törvényjavaslat tárgyalásába, annyira nem kell neki, hanem igenis, hogy ebben a rosszban is legyen valami jó, megalakítják az orvosi szövetséget. — Persze, szükség volna a kamarákra, mert ma még nem áll minden orvos kötőnek, mikor valakit börtön helyett a bolondok házába kellene küldeni, itt van pl. **Pulszky** **Károly**, akinek minden áron ártatlanná kellene mosattatnia, de ebben két nagy ellensége van a kormánynak: az újságírók és az orvosok, míg ez a két testület szabad, addig nem lehet csinálni semmit, meg kell tehát rendszabályozni mindkettőt.

Különben mintha csakugyan igaza volna a kormánynak, hiszen régi dolog, hogy főbe kell azz a lovat ütni, amelyek az abrakos tarisznya mellett éhen marad s a proviziós osztalékos képviselők, valamint **Pulszky** **Károly** csak azt tettek, hogy jollaktak. Hiszen pl. **Pulszkyt** oly kevéssé ellenőrizték, hogy meg-

utasított. Bécsben fennakarja tartani tekintélyét s így eleve is visszautasított minden alkalmat, amely őt a régi könnyelmű utra vezeti. Ezt a magatartást s ennek változatlan fenntartását Bécsben követelték Milántól, nehogy itt is lehetlenné tegye magát s hogy önként elzárja maga elől az utat, a mely a vele való érintkezést vonná maga után, ami kellemtelen volna az udvarra nézve is, mert Milánnak esetleges mellőzésével nem akarnák a szomszéd Szerbia királyát megsérteni.

Milán zárkózott életet folytat Bécsben. Régi szenvedélyével, a kártyázással teljesen szakított; — egyedüli szórakozása, hogy a színházakba, meg a Ronacherba járogat el, szerény vacsorája után visszavonul lakosztályába. (A beavatottak azt suttojják, hogy emlékiratait dolgozik esténként.)

Takarékossági szándékát bizonyítja az is, hogy a napokban elbocsájtotta titkárait, a kit most egyetlen komornyikja helyettesít, már a mint az alkalom megköveteli.

Milánnak mostani bécsi viseletével az udvari körök is megvannak elégedve s immár vissza is fogadták őt az udvar kegyébe a mely kegy lehetővé teszi részére a Bécsben való szerény megélhetést. Beavatott helyen tudni vélik hogy Milánt az udvar tartja Bécsben, mert a keleti háború kitörése esetén az ő szolgálataira számítanak.

Koch.

Debreczen, ápril. 3.

Reménység, jótékony Nemtő, szállj alá szeliden a betegek és elhagyatottak lelkébe és bocsásd le az aranyos fátolt, a mely a jövőnők borzalma eltakarja! Édes remény, a ki néha egy sorsjegy vagy egy levél alakjában szállsz le közénk, de néha ott bujkálsz az orvosi lapok száraz sorai között a Pasteurők, a Listerek, a Behringek cikkeiben vagy a Koch doktor klinikai jelentésében!

A Debreczen tegnap reprodukta röviden a Deutsche Medicinische Wochenschriftnek azt a cikket, amely egy újabb tuberkulin-preparatum fölfedezését jelent a korvosi világban. Ki ne emlékezne az öreg Koch világraszóló kudarcára, a legújabb kornak erre a szomorú szenzációjára, amely épp úgy fölkaparta a lelkeket a szent Ganges partján, mint Svédországban

ban vagy a laplatti tengerparton. — Sok százezer ember fölemelt fővel járt az utcákon az öreg német professzor előtt hercegek és fejedelmek hajlongtak és egy csudálatos bucsujárás ineált meg a Espreepartjára a komoly, gérokkos orvos-doktorok karavánja, a kik gyilkos öldöklés áran szereztek meg egy-egy üvegcsét a Koch doktor csöppjeiből.

E edj reménység, amely ismét kegyetlenül tovaszállt, rut hálátlanság, amely a pápaszemes öreg tudóst tetted felelőssé azért, hogy a sors 77 lakattal őrizi az ő titkainak vasajtait. Koch tanárt mindenki elfeledte, a tuberkulinos üvegeket összetörték és azok a szomorú emberek, a kik lázban égő szemmel olvasták a nagy fölfedezés híreit, egymásután megtértek oda, a hol nincs szükség többé tuberkulinra és reménységre.

És a fenyesek pneumatikus kamaráiban ismét zugtak, dolgoztak az aczélkerek és a gőz száz küllőt, száz csavart hozott mozgásba, hogy a betegek laza életét szőjje, szövögösse, amíg lehet.

Tegnap érkezett ismét az első hír a tuberkulinról, most csillant meg először újra a reménység aranyos fonala, de az óvatos újságok nem tartatnak róla többé vezércikket, hanem csak egyszerűen, szárazan adják földünkra, hogy a tuberkulinnal küzdött betegek szervezetén regresszív változások voltak észlelhetők.

Ki tudja, nem volna-e most inkább helyén az az örvendetés zaj, a mely pár évvel ezelőt az egész világon végigüftött?

De félünk, tartózkodunk most róla hymnusokat zengeni, ott lebeg a kérdés mindenki előtt, hátha ez is csak humbug s várjuk a hír teljes megerősítését.

Az öreg Koch bizonyára okult az akkori kudarczon s ha felfedezését újlag szóvá teszi; bizonyos, hogy jól tudja, mit cselekszik. De akárhogy is lesz, az újsápirók tegnap tizsoros közleménye is sok ezer és ezer bus ember szívét tölti meg édes reménységgel és délelőtti órákban nem egy kérdést intéztek hozzánk telefonon az iránt; micsoda újabb hírek érkeztek hozzánk a Koch doktor találmánya felől? És egynéhány hang oly remegve, oly félénken kérdezte, vajjon a dolog egészen bizonyos s nem csupán valami áprilisi tréfa e, hogy mi — töredelmesen valljuk be — lelkiismeretlenül azt feleltük:

— Egészen bizonyos.

történt, azaz az áprilisi tréfa, hogy tegnapelőtt, mikor pedig épen kormánybiztos (oh dicső maszk, terád is rádtérek!) kezelte, fényes nappal két Murilló képet akasztottak le az orsz. képtárban a falról bizonyos ismeretlen tettesek. Nem is hiszem, hogy nem Pulszky adta el őket s vevői nevet nem tudták őket másképen elvinni!

Ami pedig a kormánybiztosokat illeti azokkal végzett a mult pénteken Eötvös Károly aki kijelentette, hogy a Nilus forrását 2000 év óta keresik s mégsem találták meg lenne csak Magyarországon. mindjárt kiküldenek egy néhány kormánybiztos. Ennek a tpusnak a genealogiája ez; A kiegyezés nemzete a képviselőket, a képviselők nemzete a bankokat, a bankok nemzete az összeférhetlenségi törvényt, az összeférhetlenség nemzete a kormánybiztosokat s mikor már ez a nem is utállatossá lett nemzete magához helyett a vicinálisokat, a vicinálisok nemzete újra a bankokat s Bánffy alatt visszajutottunk 67-hez és újra a bankok nemzete a képviselőket. — Nem csoda ha a degeneráció bekövetkezett!

Ad vocem vicinális... Nálunk újra vicinálisról beszélnek, Debreczen és Nagyvárad közt s ez ujeletre keltette a közuti vasut villamososá alakítását is, amelynek titka a vasárnapi közgyűlésen kipattant. . . Bizony felférne egy kissé gyorsabb helyi forgalom, ami majd a villamos uton is bekövetkezik.

Debreczenről beszélve látom hogy milyen

kár hogy ez a gunyos Szilágyi Dezső úgy megkomolyodott az elnöki széken: micsoda humor lett volna abban, ha Debreczen és Kassa kvótaelenes feliratát nem márczius 31-én, hanem április 1-sején mutatja be a képviselőháznak!

Akkor legalább kellő értékére lett volna a dolog redukálva, hanem így sem vészett el Magyarország, hiszen a kvótabizottságot épen április 1-én választották meg! Milyen eredeti dolog is lesz, ha majd ugyanaz a 14 férfi, a kik Wekerlével együtt egyhangulag tiltakoztak a kvótaelenes ellen, Pulszky Ágosttal (hogy itt is Pulszkyknak kell szerepelni!) belenyugosznak a 35%-ba s kimondják, hogy a többi ajándék volt. Ez lesz az igazi április! Vagy talán Bánffy a bizottsággal magával akar áprilist járni, a mennyiben nem fog ráhallgatni? Meglehet, de nem bizonyos.

Nem bizony, mert ime az osztrák kormány máris belebukott a nagy többségbe, melyet feloszlatt s 32 ellenzék hozott helyette! Vajjon Bánffy nem jár-e hasonlóan? Adja Isten, része legyen benne! Ha megtörténik, — magam is veszek egy Csokonai kulaosot s abból iszom egyet a hazára! — Pedig talán nincs is messze ez az idő, hiszen valamennyi Andrassy ellene fordult, Tisza Kálmánt és Szapáryt is ez buktatta meg! Amen!

Fejő.

TÖRVÉNYSZÉK.

A tévedések vigjátéka.

(Tegnap számonkból kiszorult.)

A Kis-uj utcában a legszebb felesége egy vasuti hivatalnoknak volt. Ezt ellenségei és jóbarátai egyaránt elismerték s irigyelték boldogságáért.

A fiatal vasutas valóban boldog volt. — Alig várta, hogy vége legyen a hivatalos óráknak, aztán rohant haza a szép asszony ölelő karjaiba. Az ő kedvéért, hogy minden kívánságát teljesíthesse, délután is munkát vállalt egy ügyvédi irodában.

Ettől fogva azonban kévesebb időt töltöhetett a felesége mellett, de annál többet gondolt rá.

Hogy-hogy nem, egyszer csak az a boldon gondolata támadt, hogy a felesége megcsalja, hogy mással éli világát, mialatt ő az ügyvédi irodában a kereseteket másolja.

A féltékenység napról-napra jobban erőt vett rajta s többé nem volt maradása sehoh. Délelőtt is, délután is haza-hazazéret a hivatalos órák alatt, azzal az eltökélt szándékkal, hogy megöli a csábítót — ha a kezébe kerül. De hasztalan volt minden igyekezete, hasztalan folyamodott a színmű irodalomban kipróbált cselhez, a színellet elutazáshoz, nem tudta tetten érni a szép asszonyt. Pedig meg volt győződve, hogy az asszony megcsalja.

Az oktalan féltékenység lassankint buskomorra tette a boldogtalan embert. A hivatalába már alig járt el s minden idejét a korcsmában töltötte. A borban keresett gyógyulást s a bor — ki is gyógyította.

A muli hónapban egyszer éjjel meglehetősen elázott állapotban tántorgott haza a korcsmából. Szerencsésen el is érte a házat, amelyben lakik s némi viszontagság után följutott az emeletre is. De bármennyit ivott, nem feledkezett meg a nyomorulttról, a ki az ő boldogságát megromította s elkeseredésében nagyot ütött öklével az ajtóra.

— Ki az? szólalt meg belülről ijedten egy hang.

— En vagyok, felelt erélyesen a vasutas.

— Ki az az én?

A vasutas erre elkáromkodta magát s fenyegetőzött, hogy bezuzza az ajtót, ha rögtön ki nem nyitják.

A lakásban egyszerre nagy mozgás támadt. A cseléd fölriasztotta a haznépet, hogy valami idegen ember be akarja törni az ajtót.

A vasutas e közben egyre hangosabban zörgetett és káromkodott. Még csak pár perc s az ajtó, mint hajdanában Jeriko fala, beszakadt volna az éktelen lármától. Ebben a valságos pillanatban hirtelen fölárult az ajtó s a vasutas szemben találta magát idegen férfival.

— Nyomorult, megfogtalak valahára! orditott a vasutas s othellói dühvel rontott rá az idegenre.

Megragadta a torkánál s már-már megfojtotta, a mikor észrevette, hogy eltévesztette az emeletet s az alatta lakó rőfőskereskedőhöz zörgetett be. Szegény Spitzer Jakab volt, a kit a féltékeny vasutas neje csábította gyanánt fojtogatott s a ki e meg nem érdemelt testi bántalmazásért a büntető járásbírósnal keresett elégtételt.

Meg is kapta. A bíró huszonöt forint pénzbüntetésre ítélte a vasutast, a ki nyomban le is fizette a bírságot.

Szivesen fizette meg, mert ennek a révén gyógyult ki aggasztó féltékenységéből.

Egy derék bíró halála Egy igaz ember haláláról vettünk hírt, a ki nem szólsnak tekintett a szabadelvűséget, hanem mint annak idején az Órállóban megjelent cikkeiből mindenki láthatta, harcolni is tudott érte. Ugyanis mint a P. N.-ből olvassuk, Andorka Gyula csurgói járásbíró, a somogyi ágostai evangélikus egyházmegye felügyelője 54 éves korában elhalálozott.

Színház.

Jászai Mari vendégszereplése.

— Második este. —

Essex gróf.

Történeti színmű 5 felvonásban, Irta L a u b e H e n r i k, fordította S z i g l i g e t i E d e,

Az erő és hatalom, a mely a szóban és érzelmben van, fenségesebb tolmácsra alig akad széles e világon, mint a minőnek a komoly muzsa legelső magyar papnöje, Jászai Mari asszony tegnap is mutatkozott.

Laube Henrik történeti színművét, Essex grófot játszották.

Jászainak jutott az ő királynői egyéniségére teljesen ráillő szerep, az Erzsébet királynő szerepe.

Mint Boleyn Anna zord fenségű leánya az angol trónon, úgy uralkodik Jászai ellenállhatlan büvös hatalommal az egész magyar intelligencia szívére és érzelmére.

Az ő Erzsébetje nem színi alakítás, hanem valóságos élőalak volt, a kinek minden mozdulata, minden hangja, minden szava valóság és élet.

Annyira magával ragadja figyelmünket, úgy letudja kötni érdeklődésünket, hogy a darab farsztó voltát csak előadás után vesszük észre.

Pedig a darabnak lényeges szerkezeti hibái vannak s alakjai közül is több, különösen Rutland grófnő, a királynő udvarhölgye, Essex gróf hites de titkos feleségének az alaja lélektanilag hiányosan, hogy ne mondjuk: h i b á s a n, van megrajzolva.

De Jászai Mari varázsereje egészen a már-már vénülő Erzsébetre tereli figyelmünket. Igaz, hogy az egész darabban ez az alak van legigazabb színnel megfestve s így hatása is a legközvetlenebb.

Nem esoda tehát, ha a páratlan szépségű es erejű művészi tolmácsolás teljesen érvényre juttatta.

Nekünk, a kik mindent szeretve-szeretünk a mi magyar, a mi nemzeti, a mi fajunk jelességét vagy kincsét képviseli, mondhatatlan gyönyörűségünkre van az a zengzetes szép magyar beszéd is, a melynel tisztábat es remekebbet nem hallani széles e hazában.

A darab hőso különben E s s e x gróf Irhon alkirálya és Angliafővármestere a kit ellenségei gyűlöletből pusztá látszatra hazarúlásával vadolnak, sőt kihallgatás nélkül halálra ítélnék. De Essex ártatlansága érzetében elhagyja Irhont s Londonban terem, hogy igazolja magát. — A királynő meggyőződik ártatlanságáról, de meg arról is, hogy Essex szíve már nem az övé s feltékeny örültségében előbb lázadásba, majd ennek folytan halálba kergeti szíve szerelmét, Essex grófot s megöli a gyöngéd szívű Rutland grófnőt is, a kinek férje verpadra hurczoltatásakor megszakad a szíve.

Essex daliás, merész, nemes alakját Komjáthy ölte magára s az ő hatásos művészi eszközeivel teljesen érvényre juttatta szerepét is, a maga becses erejét is. Egyes jelenetei valósággal megkapók és meghatók voltak.

A derült napsugarat ebben a borús világban H a l m i Margit képviselte. — Ő játszotta R u t l a n d szerepét, Essex titkos feleségét. Az ő nemes, meleg kedélye egész erejével nyilatkozott meg ebben a rokonszenves alakban s ha művészi sikerét nem is mérhetjük a legnagyobb magyar tragikával vett mértékkel, az ő játékában a dicsőséges jövőd minden biztosítékát megtaláltuk.

Tegnap esti szerepe kívül esik ugyan az ő eddigi szerepkörén, de erejének, tehetségének, hivatottságának, szorgalmának és erős akaratának fényes bizonyítéka volt a tegnap esti igen szép siker.

A többi alakok mind elenyésznek a három főalak mögött s nagyobb alakításra még csak F. C s i g a h á z y Etelnek volt alkalma. Ezt az alkalmat ő Lady Nothingham szerepében kellőleg fel is használta.

B a r t a István (Lord Burleigh) és V i d o r Dezső (Sir Walter Raleigh) intrikus sze-

repeket játszottak az összehatas minden sérelme nélkül.

Igen jó volt tegnap este V á g ó István Sir James Ralph, szerepében, a melyet jó felfogással és kellő sikerrel játszott meg.

F o l l i n u s z Aurélnak jelenték-telen szerep, Cuffé, az Essex titkáráé jutott. De kitűnő volt, s róla sokkal előbb kellett volna megemlékeznem, S z i l á g y i Vilmos, a ki Jonathánt, az Essex bátoraltan udvarmesterét valóságos bravourral ábrázolta.

A vendég művész általános csodálatot keltett gyönyörű kosztümjeivel is, a melyek ugy korhűség, mint izlés tekintetében mintaszerűek.

A közönség zsufolásig megtöltötte a színházat, még a zenekar helyét is elfoglalta s zajosan ünnepelte a nagy művésznőt, a kit minden felvonás után 5—6-szor a lámpák elé tapsolt.

Ö mellette K o m j á t h y t és H a l m i t halmozták el leginkább a tetszés és kitüntetés jeleivel, lelkes tapsviharral.

A mai este művészi szempontból kuriozum számba megy, mert a nagy tragika komédiában lép föl. A közönség le is foglalt már jó eleve minden üres helyet.

Erdeklődéssel várjuk az estét.

(Gr.)

Jászai Mari délutáni előadása. A nemzeti színház kitűnő tragikája: J á s z a i Mari a tegnap esti előadásán kívül még egyszer produkálja magát és pedig ma délután két és három óra között. Az érdekes előadás a Komjáthy János színigazgató magán lakásán folyik le s hozzá inspirációt a Jászai Mari a kolozsvári Mátvás szobor eszméjének egyik legelső harciosa volt s még ma is, a hol csak s z e r é t t e h e t i, gyűjt a szobornak már jókora alapjára. Így ma délután Komjáthy lakásán egy pompás szavalatot adott elő, melyért a szobor alap javára személynként h á r o m f o r i n t o t kell fizetui

Niobe mai előadása, tekintettel arra hogy Jászai Marinak a feltizenegy órai éjjeli vonattal el kell utaznia, kivételesen h é t ó r a k o r k e z d ő d i k.

TARKA-ÉLET

Erzsike versei.

Van nekem egy édes kis hugom, a kinek Ilonás a neve. Serdülő gyerek leány, a ki most még kurta ruhában járogat... És egyszer mikor a többek között megint otthon voltam, épen tavasz volt.

Remek, sok orgonafa van a kertünkben, egyiknek kék, másinak fehér a bokrétya... Meleg délelőtti idő volt. A fehér áttetsző pára az ég lilás kék szemén, mint fiatal menyecske szemein a fehér selyem fatyol. A majoros kertben a pulykák a kakasokkal veszekedtek, a kottó mama után ügyetlenül pipgett a pelyhes csirke had. És a Dóra meg a tánczos Gyali, a két bolondos kis csikó, mint két pajkos gyermek ugy harapdálta egymást...

Vaddarázsok döngicséltek, a pillangó is bágyadtan libegtette szárnyait a virágon. Ilonás szöke lány. A szeme kék. Karton ruhában volt. A kerti széken kint ült, virágos orgonafala alatt, kötögetett... Én néztem, nem vett észre. Most a kötött megállott a kezében, kezeivel együtt lehanyaltott az ölebe. Fehér arcát előre hajtotta. Szöke haját, mintha csak megakart volna koszoruzni az orgona, ugy oda borult virágaival... Tiszta kék szemei, mint a virág a uapsugárra, kinyitlák. S mint egy fehér görög szobor, oly mozdulatlanul nézett perczekig, hosszú perczekig előre, kedves arca el-el mosolyodván, mintha csak a tün-

derek országába pillantott volna bele a kis leány?...

— Vaj, min gondolkozhatott el ily mélyen, ily édesen ez a kis leány, a ki még bálban soha sem volt, a kinek becses még a fehér karton ruha is, aki kék selyem máslit köt a fehér czicza nyakába? Azóta is sokat tépelődtem én ezen, de a leánylélek ezen tiszta, virágos himporszerű álmait, csak a Krüzselyi Erzsike verseiből voltam képes megismerni...

E lapolvasói már szinte jól ismerik a Krüzselyi Erzsike nevét, aki gyakran a szerény Erzsike a név alatt is irogatta nekünk azokat az eredeti kedves verseit, melyeket pircs Pünkösdi napjára, számos még nyomtatásban meg nem jelent verseivel együtt, vers kötetben bocsát vándorutra a költészet iránt rokonszenvező szívekhez. Mi sok reménnyel várjuk s azon erős hittel fogadjuk ennek a nagytehetségű fiatal költő leánynak a verseit, hogy azoknak hatása nem mulandó lesz, hanem maradandó, üde, harmatos virágokat, elismerést fakasztó még a költészet történetében is, ajánljuk azért mindenkinék a figyelmébe e szerény hangu előzetési felhívást, melyben Krüzselyi Erzsike a következőket írja:

»Barátaim, rokonaim s azok akik engem szeretnek rávettek, hogy szétszórtan megjelenjétek verseimét egy kötetbe gyűjtve kiadjam. Nem bánom, hadd lássam azokat együtt is. De csak ugy boldogulhatok, ha a jó s irántam érdeklődő közönség segítségemre jó. Kérem tehát a pünkösdkor megjelenő verskötetemre előfizetni. —»

Igyen hangzik a mi kedves kis költőnők előfizetési felhívása melyhez még mi a következő prózai részt tartjuk szükségesnek hozzáfűzni, hogy az érdekes és értékes verskötetnek egy példánya 1 forint, diszpeldánya 1 lrt 80 kr, s hogy az előfizetési pénzt május 10-ig a Krüzselyi Erzsike nevére, Máramaros-sziget, Kossuth Lajos utca 38 szám alá kérjük küldeni.

Es még egyszer! ez legyen a bucsuzavunk: mi a legszebb sikereket jósoljuk ez eredeti költői műnek, melynek már előttünk is ismert, több megkapó versein, olyan édes-bus varázsteljes hangulat ömlik át, mint mikor elkezd sugni-bugni a fenyüerdő, és mely verseik oly tiszták is, mint az Ilonás hugom ábrándjai...

Paulus

Szotyori Nagy Károly.

1822—1897.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 3.

Amitől féltünk, bekövetkezett. Szotyori Nagy Károly, meghalt, — épen abban a pillanatban mikor tegnap délután az egek urában fohászokdunk felgyógyulásáért. — Ott álltak körülte szerettei, nem halt meg egyedül, elhagyatva, ő, ki egész életét a köznek szentelte...

Kevésnek jut a szerencse, amelyet ő megért, kevésnek adatott meg az, hogy egy félszázadot láthasson férfikorában maga felett elvonulni, de még kevesebb azoknak a száma akik egy félszázad munkája után halálos ágyukon fehér fővel ugyan, de oly tiszta tudattal, a betöltött kötelességeknek azzal a felemelő érzetével hunyhassa le örök álomra szemét, mint Szotyori N a g y K á r o l y!

Mert ő azt a tisztet mályre egy félszázad előtt ifjai lelkesedéssel, fiatal szívvvel és

lélekkel, de erős férfhoz méltó tetterével vett vállaira, csendes munkában de tisztességgel és becsülettel töltötte be . . .

Ki ne ismerte volna őt, aki egész nemzedékeket tanított a kétszerezes imadkozásra, a ki ezeket kísért ki az örök nyugalomhelyére s ezeket emelt fel áhitattal az Istenhez! — Ötvenegy év óta hány derék énekvezért és orgonistát nevelt egyházának? Ő tanította az ifjúságot s akik az ő tanítványai voltak már szintén régen tanítanak s tanítják azt, amit ő tőle tanultak. Hányan vannak szete az országban, akik az ő tanítványai voltak s innen Debreczenből vitték el mindenfelé hírét a mi nagybecsült énekvezérünk és orgonistánk?

És ő, a ki félszázadon keresztül nevelte az új és új nemzedékeket, a legutolsó időkig fiatalos szíjjel és lélekkel szolgálta egyházát.

De nemcsak mint énekvezér és orgonista felelt meg minden tekintetben hivatalának, hanem mint ének és zenetanár is sikeresen munkálkodott az elmúlt félszázadon keresztül.

Ki győzné elsorolni városunk száz és száz családját, melyeknek körében a serdülő fiakat és leányokat a zene ismeretre oktatta, vagy ki győzné elsorolni azon tanítványait, akik az ő iskolájából mint képzett énekvezérek és orgonisták kerültek ki.

Sőt többet is tett ő ennél az ev. ref. egyház zene- és énekirodalmát kiünő műveivel, mint saját szerzeményeivel gazdagította és ezáltal országos hírt és nevet magának.

Hogya tartottuk volna tehát őt nyereségünknek és büszkeségünknek.

S kimutattuk iránta ezt a szeretetünket egy évvel ezelőtt, mikor 1896. január 26-án az egész város érdeklődése, részvétele és legbezzobb szeretetünk kifejezése mellett 50 éves énektanári jubileumát ünnepeltük.

Megjelent akkor előtte az egész városi közönség, az ev. ref. egyház tagjai a presbiterium és tanítótestület által, a város többi felekezetei pedig a zenede, és a dalegylet útján igyekeztek, részt venni az ő ünnepelésében.

Ki ne emlékezne a szerény ősz férflura mikor ott állott az ev. ref. egyház nagy tanácstermében könnyekig meghatva s nem volt kép s előre megirt néhány közzönő szavát a megilletődéstől elmondani . . .

S ezen a napon felkeresték őt az üdvözölők ezrei az egész országból, sőt a hivatalos Magyarország sem maradt el az ő ünnepeléséről, ő felsége a király koronás arany érdemkeresztel tüntette ki jubileum alkalmából.

Örülünk ennek mindnyájan s kívántunk neki még hosszú, igen hosszú életet a megkezdett új ötven évben. Kívánságunkat nem hallgatta meg az ur, csak egy évet adott neki s elszóította magához, legyen szent az ő akaratja, mi megnyugszunk rendelkezésben.

A megboldogult életrajzát a következőkben adjuk:

Szotyori Nagy Károly régi székely nemes családból származott. A család tagjai főül-fira örökölték a zenei hallamokat. Atyja is, Sz. Nagy Mihály nagyenyedi theologus diák korában kitűnt társai közül zenei tehetségével. Sok oldalú naturalista volt, aki mindenhez értett, legjobban pedig a hangszerek kezeléséhez és reperálásához. Sőt egészen új hangszereket is tudott csinálni. A híres Bethlen kollegium oratoriumában ő készítette diák korában a legelső orgonát. Később a rév-komáromi egyház választotta meg orgonista kántornak.

Csakhamar híre futott a környéken az ezermester kántornak, aki lódoctorságtól a zenélő óra csinájáig mindenben jártas volt. Itt született Károly fia, a Sagh József zenészeti lexikona szerint 1821-beu.

Már a gyermekekben élénk zenei hajlamokat áruult el s atyja nem is mulasztotta el, hogy a fia megfelelő oktatásban részesülhessen. Minthogy az apa nem foglalkozhatott annyit vele, mint tehetsége érdemlé, rábízta zenei oktatását Stöcker József, akkor igen jeles zenetanár és kahalikus egyházi karnagy-

orgonistára, ki Komárom város zeneiskolájában volt tanító.

Tizennégy éves korában Sz. Nagy Károly már maga is zenét tanított zongorán, gitáron és fuvalán. Ekkor tájban, 1838-ban történt, hogy a szigorú puritán debreczeni eklézsia is orgonát építtetett a nagytemplomban. Az orgonistaságra két pályázó jelentkezett. Sz. Nagy Mihály és egy lutheránus vallású orgonista. Mindketten próba-orgonálást végeztek. Előbb zsolttart játszottak és enekeltek. Azután a lutheránus pályázó valami világi dalt mutatott be, amin s vallásos halgatóság szerfölött megbotránkozott, Nagy Mihály pedig egy szép szimfoniát játszott. Ez döntötte el a pályázatot. A nép Nagy Mihályt választotta meg az urak jelöltjével szemben.

Igy került Sz. Nagy Károly Debreczenbe ahol már a filozófiát halgatta a mult évben meghalt Buzás Pállal együtt. Vecsey József hírneves professzgrtól. — Debreczenben is adott magánháznaknál zeneleckéket a zongorából, melyet már akkor virtuozitással kezelt.

1843-ban árván maradt. Meghalt az édes apja. A debreczeni eklézsia pedig bele ültette az apja örökébe, egyhangulag orgonista-kántornak választotta Szotyori Nagy Károlyt, akinek mint mondják, olyan hatalmas, érczes hangja volt, hogy a temetőből éneke behallatszott a város közepére.

A választást csak azzal a feltétellel fogadta el, hogy előbb két évig külföldi zene-konzervatoriumokban gyarapíthatja képességeit. Az engedélyt erre meg is kapta. 1844-ben csaknem egy évet töltött Bécsben, a hol a legjelesebb zenetanárok és tudósok, Fischhoff, Sehner, Fridrik, Bibel, Sechter, Fürst, Drechsler stb. előadásait hallgatta és azoktól magán órákon is tanult. Bécsben tagja volt a férfi dalegyletnek. Majd a prágai, lipcei és stuttgarti konzervatoriumokat látogatta. 1845. tavaszán jött vissza Debreczenbe és foglalta el az orgonista kántorságot, vele együtt a kollegiumban az ének- és zene-tanárságot, mely utóbbnak terheit egészen 1883-ig, mielőtt új ének-tanszereket állított fel az egyházkerület és arra M a c s a y Sandort alkalmazta, — egyedül hordozta.

Később is többször tett külföldi utazásokat. Legfontosabb volt az 1867 diki, amikor két célt tűzött maga elé: megösmerni, hogy az orgonaépítéssel milyen fokon áll Németországban, Helvecziában és Franciaországban és hogy az ev. ref. vallás hívei mi módon énekelnek Németországban, különösen Schweicban és Párisban.

Czélja volt egyszersmind a legkitűnőbb orgonák terjesztése, protestáns egyházi énekegyletek alakítása, összhangzatos énekkarisiskolák felállításá és a Helvecziában már régen meghonosodott templomi négy hangra éneklés átültetése által az egyházi ének színvonalának emelése. Igen nagy eredményt ért el ezen a téren. Városunkban nevezetes újításokat tett először is a főiskolai énekkaránál, — melynek újra szervezése körül sok érdemet szerzett. Ő hozta be a férfikart, mely eddig ösmertelen volt Magyarországon de megtartotta a vegyes kart is. Ez utóbbi 1858-ig rendszeresen művelve volt. Magán zeneiskolát is nyitott, a melyben rendszeren 50—60 növendék vett részt az addig Magyarországon ily intézeteknél alig tapasztalt alapos zeneoktatásban.

Buzgón fáradozott a zenede mgalapítása körül, melynek ő azonkívül, hogy egyik alapítója, kezdetűl fogva tanára, ki a zongora osztályt fényes sikerrel vezette. — A zongora tanításnál olyan saját módszert követ, a melynek alapján növendékei bármelyik fővárosi magasabb zeneiskolában kiállják a szigorú felvételi vizsgát.

Egy időben karmestere volt a városi dalegyletnek. Mint a tanítóképezde ének és zenetanára számos tanítót képzett ő ki az orgona játékban és nem egy olyan református gyülekezet van ma már, amelynek templomában különös sátoros ünnepeken énekkarok lépnek fel összhangzatos éneket adva elő, az ő volt tanítványainak vezetése alatt.

Korán megkezdődött zeneirodalmi munkássága. Első műve »Ének hangzatos könyv«-e volt, melyet mint énektanító növendékei számára készített. Ezen első műve igen elterjedt s több gimnaziumban kézikönyvvül használják. Sajnos, hogy nem adta ki újra, pedig már minden példány elfogyott belőle. Ezt követte »Erdélyi karénekes könyv«-e Legnevezetesebb és legnagyobb munkája »Magyarországi karénekes könyv«-e, amely először 1859-ben jelent meg s azóta négy bővített kiadást ért, az utolsóban az egyházi énekek szám jelzéssel is el vannak látva. A szerző ebben gazdag tárházat nyújtott a protestáns egyházi zene barátainak és szakembereinek. Négy részből áll ez a munka.

Az első rész elő és utójátékokat tartalmaz, orgonára, harmoniumra és zongorára. A II. részben 166 karének és néphimnusz van ugyancsak orgona, harmonium és zongorára. A III. részben 30 közönséges halotti éneket gyűjtött össze vegyes karra, orgonára és zongorára. A IV. rész templomi és halotti énekek gyűjteménye vegyes karra, három és négy szólamu férfi karra. Az énekek között sok van saját szerzeménye, de vannak ismert művészek egyházi jeles művei.

Ezeket kívül írott ő több olyan templomi és halotti énekeket is, amelyek nem adott ki. Ilyenek: eles nyilai . . . El-el e föld határaitól . . . Az ifjúság csak muló álom stb. Ezek az ő igazán különös és megtisztelő szíveségéből a főiskolai kántus használatában és tulajdonában vannak.

Ha még családi életéből pár adatot fölemlitek, befejezhetni az ő érdemes életének vázlatos rajzolását.

Mihelyt két évig tartott külföldi tanulmányutjából hazajött, — özvegy édes anyja tartására, ki úgy vélekedett, hogy az anyaszentegyházat szolgáló férfúnak feleség kell, megnősült, elvevén D o h á n y o s s y Juliánát.

Sz. Nagy Károlynak négy gyermeke született, két fia, két leány. Egyik fia Károly budapesti orgonista, szintén ösmert zeneszerző, másik fia Kalmán, orvosdoktor Bácsbodrog megyében. Leányai meghaltak, egyik hajadon korában, a másik mint Kutasi Imrene. Felesége is már régen a temetőben pihen. Nagy Károlynak egy öcsese Sz. Nagy József előbb n. körösi énekvezér, később s. pataki ének és zenetanár a prot. egyházi zeneirodalomban hasonlóképen tekintélyes helyet vívott ki több rendbeli zeneműveivel.

A gyászbeszéről a család a következő gyászjelentést adta ki: Kipótolhatatlan vesztesség lesújtó fájdalomérzetével tudatjuk a felejthetetlen jó édes apának, nagyapának, testvérnek és jó rokonnak, néh. Id. Szotyori Nagy Károly debreczeni ref. kántor, orgonista, főiskolai, tanítóképezdei zenedei zenetanár és a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának stb. f. evi ápril hó 2-án d. u. 3 óraker faradhatatlan munkás életének 76-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. — Megboldogult szeretett halottunknak hült tetemei f. hó 4-én vasarnap délután 4 óraker előbb egyháztéri 1089 ik sz. a. lakásánál, majd a ref. nagytemplomban tartandó rövid gyászszertartás után a Kossuth utczai sírkertben levő családi sírbólba fognak örök nyugalomra tétetni. Mely szomorú végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és az elhunytak nagyszámu ismerőseit bánatos szíjjel meghívjuk. Debreczen, 1897. április hó 2-án. Az elhunytak bánatos gyermekei: Dr. Szotyori Nagy Kalmán és neje Csillery Adél, Géza, Ilona, Gizella, Sándor, Ida és Gyula, gyermekeikkel; Szotyori Nagy Károly és neje Csillery Gizella, Flóra és Árpád gyermekeikkel; veje Kutasi Imre, Ilma leányával. Testvére: Szotyori Nagy József és családja.

Simonffy Imre főgondnok ma délutánra értekezletre hívta össze a presbiterium tagjait, hogy megállapodjanak abban, hogy az ev. ref. egyház miképen adjon a gyászbeszert felett részvételenk kifejezést.

Táviratok. Országgyűlés.

Saját tudósítónk távirata.

A főrendiház ülése.

Budapest, ápril 3.

A főrendiház ma d. e. 11 órakor rövid ülést tartott, melyen Tóth Vilmos elnökült. Az ülésen megjelent Jókai Mór is. Élénk érdeklődést keltett, hogy éppen Gyulai Pál mellett osztották ki a helyét. Az elnöki jelentések után a veszprémi törvényszék kérelmére Majláth Gusztáv gr. erdélyi segédpüspök mentelmi jogát felfüggesztették, mivel a püspök azt maga is kérte.

Ezután megválasztották a kvótában zottságba Szemerecsányi Pál székesi püspököt, Lukács Antalt, Pallavicini Ede érgrófot, Dessewffy Aurél grófot és Gajzágó Salamont.

Néhány apróbb főleg vicinális javaslat után, melyeket a képviselőház az appropriáció előtt szavazott meg, az ülés délben véget ért.

Egy hegedűművész halála.

Budapest, ápril 3. (A Debr. ered. táv.)

Bécsből jelentik telefonon, hogy ott Brahms János hegedűművész ma meghalt. Az elhunyt művész különösen bécsi hangversenyeken szokott volt játszani, de Budapesten is ismerték.

Háboru-Reakció-Pánik.

Budapest, ápril 3. (A Debr. ered. táv.)

Ma reggel 9 órakor, alig hogy a tőzsde megnyílt híre futott, hogy a görögök megüzenték a háborút Törökországnak, valamint hogy az osztrák külügyminiszter a liberális Gautsch helyett ifjú-cseh Pallay, vagy a keresztialista hg. Lichtenstein lesz. Erre a híre az osztrák és nemzetközi papirokban nagy hanyatlás állott be, míg végre a háboru híre Berlinből megezfoltak s a hangulat némileg javult.

Ujdonságok.

* **Isteniszteletek.** E. hó 4-én, vasárnap az ev. ref. templomokban az isteniszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: a nagytemplomban Mindszenti Imre s. lelkész, — a kistemplomban Szilágyi Imre s. lelkész, a Kossuth utcai templomban Tóth Kálmán lelkész, — az ispotály templomban Mitrovics Gyula lelkész. Az ág. ev. templomban holnap d. e. 10 órakor s. d. u. 3 órakor Geisztlinger Pál s. lelkész végzi az isteniszteletet.

* **Szell Farkas könyve az igazságügyminiszternél.** Debreczen sz. kir. város tanácsa tegnap tartott üléséből elhatározta, hogy Szell Farkas királyi ítéltábi tanácselnök Debreczen multjából cz. jogi művét díszes kiállításban, megküldi az igazságügyminiszternek. Jó lesz sietni az elküldéssel, hogy még állásában találja.

* **Az öreg honvédekért.** A helydéli 1848—49-ik évi honvédek egyetemes konvent ülésein a tiszántúli egyházközség részéről résztvevő tagok közül ma Kiss Áron püspök, Degenfeld József gróf, főgondnok és Jókai Vilmos egyházközségi középiskolai felügyelő érkeztek vissza városunkba, Tóth Samuél konventi egyházi főjegyző csak hétfőn jön haza.

* **A zenede házi hangversenye.** A debreczeni zenede tegnap délután igen érdekes házi hangversenyt rendezett, melyen szép számú közönség volt jelen. A hangverseny műsorából Harsányi Emma és Terey Emma ügyes zongora játéka érdemel említést. Szilágyi Imre szépen hegedült s hozzá megfelelő kísérletet nyújtott

1 frt 0 kr. Biczó Gyuláné urnő, Babó Miklós, Benédek Sándor, Bódog István, B. S. Kapros Gábor, Kardos László, Mészáros, N. Nagy József, Rothauser Miksa Szabó Mihály Schwarcz Vilmos, K. Tóth Kálmán urak 1—1 frt. Jánki József, N. N. és N. N., urak 50—50 kr. özv. Szabó Lajosné urnő 40 kr. özv. Pásztor Jánosné urnő, Bartha Mór, Kovács István, Nagy István, Scheffel Károly, Scholcz József, Jánki József urak 20—20 kr. Összesen 67 frt 20 kr. Fogadják a szíves adományozók az egyet nevében hálás köszönetünket. A rendező bizottság.

* **A magyar diákszövetség kongresszusa.** A magyar diákszövetség ezidei kongresszusát — mint már több ízben jeleztük — e hó 22, 23 és 24. napjain tartja meg Nagyváradon. A r. bizottság a debreczeni jogakadémiához is megküldte tegnap meghívóját. A debreczeni jogakadémia küldöttségileg képviselteti magát a diakkongresszuson.

* **Presbyteri közgyűlés.** Az ev. ref. egyház presbyteriuma holnap, f. hó 4-én délelőtt 10 órakor az egyháztanács termében közgyűlést tart, amelynek tárgysorozatába mintegy 10 pont van felvéve. — Legérdekebb tárgya a közgyűlésnek az egyházi számvévi állás betöltése lesz, amelyre a mai napig 11 pályázó akadt. A pályázók nevei ezek: Kósa Barna városi számvéviségi gyakoronok, Bereczky Lajos hírlapíró, Kovács Kálmán hittanhallgató, Gáál József pénzügyigazgatósági hivatalnok, Timár Imre volt s. lelkész, Biró János baresi ev. ref. lelkész, Vágó Károly kereskedő, Kuczik Gábor, Némethy József kereskedő, Poroszlai Károly szűrszabó, Süttö Sándor. — A választási küzdelem hevesnek ígérkezik.

* **A keddi hangverseny műsora.** Mint már jelentettük, apr. 6-án a városi nyugdíj alap javára a színházban műkedvelők közreműködése mellett hangversenyyel egybekötött színelőadás lesz 50%, helyáremelés, melynek megállapított programját a következőkben adjuk: Zenekari nyitány. Balatoni dalok. — Gáltól éneklő városi dalárda. Zongorajáték. Berger Margit k. a. kíséri a katonazenekar. B. Buzsinszky Ilona urnő éneke. Vonós négyes zongorán kíséri Lang Sándor. Előadják Dr. Ujfalussy Irma Kővy Lajos Márton Imre és Friedmann Sándor. Egy szellemdushölgy Bercziköt, vigjáték 1 felvonásban a szerepelt játszó Szabó Irma. Halmi Margit és Vidor Dezső a színtársulat tegjai Szóló ének előadja Kállay Luiza a színtársulat tagja. Anna keserve Jókaitól, szavalja B. Bekésy Rózi urnő. Linger Louger Lariletta. Előadják: Harsányi M. Zivuska Irén és Jolan Takács Viola Stemberger Fany Erber Margit Luchs N. Szabó Gizella Kubay Margit, Kemény Klára kisasszonyok. Előadás után a szereplőket a »Bikába« mennek vacsorázni, a közönséget szívesen látják. — Vacsona után tánc lesz.

* **A konvent tagjai itthon.** A Budapest három napon keresztül tartott ev. ref. egyetemes konvent ülésein a tiszántúli egyházközség részéről résztvevő tagok közül ma Kiss Áron püspök, Degenfeld József gróf, főgondnok és Jókai Vilmos egyházközségi középiskolai felügyelő érkeztek vissza városunkba, Tóth Samuél konventi egyházi főjegyző csak hétfőn jön haza.

* **A zenede házi hangversenye.** A debreczeni zenede tegnap délután igen érdekes házi hangversenyt rendezett, melyen szép számú közönség volt jelen. A hangverseny műsorából Harsányi Emma és Terey Emma ügyes zongora játéka érdemel említést. Szilágyi Imre szépen hegedült s hozzá megfelelő kísérletet nyújtott

Ujfalussy Géza. Az est fénypontjaiként Ujhazy Mari »Izé kisasszony« cz. monológját adta elő sok színezéssel és kellő temperamentummal. Zajosan megtapsolták.

* **Belügyminiszteri leirata.** A belügyminiszter ma aziránt intézett leiratot a városi hatósághoz, hogy ezután az állategészségügyekben annak a kérdésnek másodfokban való eldöntése, hogy valamely sertésállomány kiirtás-e a belügyminiszterre tartozik, az azonban, hogy kártalanítási összeg szükséges és mennyi, azt a közigazgatási bíróság dönti el.

* **Debreczeni honvéd önkéntesek.** Mint már jeleztük is a debreczeni 3. honvéd gyalog ezredhez megérkeztek a fess önkéntesek, akik az idén jóval nagyobb számmal vannak mint más években. Mert huszonkét önkéntese van az idén a debreczeni honvéd gyalogezrednek akik 3 önkéntes kivételével mind káplári csillagos altisztek. Az önkéntesek közül 6 a szegedi önkéntesi iskolából, 1—1 Kassa és Szekesfehérvárról, 15 önkéntes pedig Budapestről jött az ezredhez a budapesti önkéntesek névszerint a következők: Rieglerbauer Rezső, Bloch Alfréd, Dankó Gyula, Eisler Gyula Jobszt Gellért Kiss Aladár, Kölber Jakab, Lenárt Ödön, Peskay János, Raics Lajos, Steuer Sándor, Szabó Gyula, Végh László és Wlasák Béla honvéd önkéntesek.

* **Sertésvész nélkül.** Néhány nappal ezelőtt örvendetes eseményt tudattunk t. olvasóinkkal t. i. városunknak egy külső mint belső területén teljesen megszűnt a sertésvész. Hátra volt azonban még magának a Hortobágnak mint sertésjárasi területnek hivatalos felülvizsgálata. A napokban aztán megtörtént. Faragó Miklós m. kir. állami állatorvos a mezőrendőrség közbejöttével hivatalosan felülvizsgálta a Hortobágy sertésjárásait és kiadta az engedélyt a sertések kihajthatására. E szerint már a legközelebbi napokban akadálytalanul kibajthatják gazdáink sertéseiket a hortobágyi közös legelőkre, mivel a városnak egy külső, mint belső területén teljesen mentes minden sertésbetegségtől. Az engedély kiadásáról, illetve a kihajtási tilalom megszűntetéséről a kir. állatorvos a mai napon hivatalosan értesítette a tanácsot.

* **Öngyilkos aggastyán.** Ma délelőtt újra egy agg ember vetett véget életének, mert azt hitte, hogy teher nagy neki az élet. Kassa József 80 éves gazdálkodó ember ugyanis, mint a III-ik ker. kapitányságnak jelentették 1/4 10 órakor homokkertsori lakásán felakasztotta magát. A rendőrség részéről Pósalaky Mihály p. biztos és Ujhazy Károly ker. orvos jelentek meg a helyszínen, de már csak a beállott halál konstatahathatták. Az öngyilkosság oka kétségtelenül az, hogy Kassa József, ki 2 év óta folyton betegeskedik, megunta az életét s ez vitte az öngyilkosság útjára.

* **Törvényszéki végtárgyalások.** — A debreczeni kir. törvényszéknél a jövő heti végtárgyalások a következőképen fognak megtartatni: Ápril 5-én: Dobó István ellen, hatóság elleni erőszak büntette, Hódos Sándor s társai ellen, lopás s más büntett, Péter Gábor s társa ellen, hivatalos hatalommal való visszaélés és becsületsértés vétségei, Seres László ellen, súlyos testi sértés büntetettéért. Ápril 7-én: Hamza Bálintné s ferje ellen, súlyos testi sértés s más vétségért, Dobi Istvánné ellen, lopásért, Palkovits Lajosné ellen, hatóság elleni erőszakért, Kapusi Mihály s társai ellen, lopás s más büntetettéért. Ápril hó 8-án: Gombos Sándorné ellen, gondatlan-ságból okozott súlyos testi sértés vétsége, Barna Imre ellen, lopás büntette. Ugyanazon napon ítélethirdetések. Lpril hó 9-én: Sajtos

Sándor ellen, súlyos testi sértés büntette, Zagya László ellen, ugyanazon vétségért, T. Nagy Miklós ellen, tüzvész okozás vétsége, Dobi Julián nap s társai ellen, lopás s más büntetendő cselekményekért.

x Neumann M. előnyösen ismert férfi ruha kereskedő cég lapunk mai számában foglalt hirdetésére ezúton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

x Mindenféle üzleti könyveket rendkívül csinos kivitelben igen olcsó árak mellett ajánl Hoffmann és Társa könyvnyomdája a főpostával szemben.

Hirdetés.

Debreczen sz. k. városi szeszes italok kimérésében a debreczeni izraelita főrabbi által ellenőrzött és pecsétjével ellátott husvét (של פסח) szilvórium 1 literes üvegben 80 kr.¹/₂ lit. 40 kr-ért kapható.

Egy uri lakás

közel a piacához, mely áll 4 szoba, előszoba, nagy konyha, éléskamara, fásszin, borospince és padlásból

1897. május 1-től kiadó.

Ertekezhetni Erdődi Danielné tulajdonosnál, Miklósteza 1961. sz. a.

56—1897. v. k. sz.

Ujabb árverési hirdetmény.

A püspök-ladányi kir. járásbírósnak 1089/1897. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a karczagi Népbank részv. társaság részére Egri Balázs és neje Lövei Sára p.-ladányi lakosoktól 4776 frt tőke, ennek 1895. évi december hó 20. napjától számítandó 7% kamatai és eddig összesen 221 frt 80 kr. perköltség erejéig 1896. évi szeptember hó 22-én bíróság lefoglalt és 1030 frtra becsült egy olajsajtó, egy vetőgép 2 ló szekér stb-ől álló ingóságok 1897. évi április hó 13-án d. u. 3 órakor kezdetét veendő és Ladányban Egri Balázs és neje lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

H.-Szoboszlón, 1897. évi márcz. hó 31.

Simon Balázs
bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A tépei ev. reform, egyházközség egy új leányiskola építését határozta el. Ezen építés fogantatásának biztosítása céljából zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. Az építési költségek 4725 frt 40 krra vannak előirányozva. Ajánlatok csak az összes építési munkákra tehetők. Vállalkozni óhajtók felhivatnak, hogy az említett építkezés végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat **f. évi április hó 14-ik napjának délelőtti 11 órájáig** a tépei ev. ref. lelkészi hivatalhoz nyujtsák be. Az ajánlatokhoz az ajánlati összeg 10 %-a készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban csatolandó. Az ajánlatban világosan kiteendő számokkal és betűkkel azon összeg, melyért az ajánlkozó az építési munkákat elvállalni hajlandó; továbbá az, hogy ajánlkozó a terveket, költségvetést és feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek tartja. Az építésre vonatkozó tervek, költségvetés és feltételek **Tépen (Bihar m. vasuti állomás: Derecske és B.-Ujfalu)**, a lelkészi hivatalban naponként megtekinthetők. Későn érkezett, vagy kellően fel nem szerelt ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Építendő egyház fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlati összegre, szabadon választhasson, vagy esetleg új árlejtést hirdethessen.

Kelt Tépen, 1897. április hó 3.

Az egyháztanács.

Heiman és Halmágyi női- és gyermek felöltők

legnagyobb áruházában

DEBRECZEN, Főter. a főpostával szemben,

rendkívül nagyválasztékban a legújabb divatu

kabát, gallér, Cäpp, Fichu,

Por, eső és utazó köpeny

a legjutányosabb árak mellett kapható.

Ugyanitt:

nap- és esőernyők gyári raktára

feltűnő olcsó árak mellett.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsepplőgép készletet 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kazánok, torábbá járgány-csepplőgépek, here-csepplők, tisztító-esták, konkolyosok, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők.

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélekék, két- és háromvasútekek és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árajánlatok hiúsátra ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselet és bizományi raktár:

BAUER és TÁRSA cégénél

Debreczenben, Nagypéterfia-u. 871 sz.

Alapított
1845.

1897. tavaszi- és nyári idény. férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

készen és mérték szerint.

NEUMANN M.

Alapított
1845.

Magyarország legnagyobb és legrégebb férfi- és gyermek-ruhák telepe.

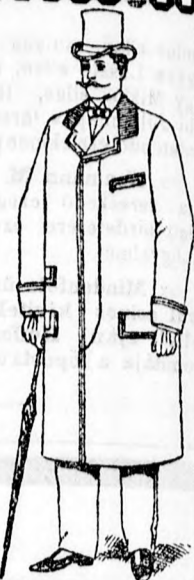
DEBRECZEN, Főter a magy. kir. postával szemben.

Férfi öltönyök.

Brünni miltonból	9—11 frt
Grácsi cheviotból	14 .
Zsolnai lodenből	16 .
Angol cheviotból	14—18 .
Fekete vagy kék adriából	15—25 .
Legfin. angol Kammgarnból	20—25 .

Felöltők férfiak részére.

Sötétszürke vagy drap Miltonból	10.— frt
Cheviot-Diagonal, fekete vagy kék	12.50 .
Divatos Cordból. Legujabbi divat	
sergebéléssel	15—18 .
Divatos ezernázott Diagonnal fin.	20.— .
Finom angol cheviotból fekete v.	
kék, sergebéléssel	15—18 .
Simaszínű fényes Coachmanból,	
barna sötétkék v. drap színben	17—22 .

Záporköpenyeg (Havelok).

Havelok vízmentes teveszőr Loden-
ból, drap, barna, sötét 11—16 frt

Az itt raktáron levő ruhák

kizárólagosan

csakis jó tartós szövetekből

LEGDIVATOSABBAN

saját műhelyemben és személyes felügyeletem alatt készülnek el.

Fontos tudnivalók. Minden egyes darabon a legolcsóbb szabott ár látható, úgy hogy minden túlfizetés ki van zárva, tehát engedmény semmi cím alatt nem létezik s úgy biztosítva van a t. vevőközönség minden csalódástól.

A cég fennáll egy félszázad óta és e szakmában a legjobb hírnévnek örvend és szolid készítményei több világ- és iparkiallításon ki lettek tüntetve.

Vidéki megrendelések könnyen eszközölhetők, a mennyiben elegendő, ha a fiu korát, a kívánt árt és szövetszint velem közlik, mely után a legjobban megfelelőt küldöm.

FIU DIVATRUHÁK

(3—12 éves fiuk részére).

5—12 éves fiuk részére sötét és
szürke Cheviot vagy Lodenből
jobb minőség 4—6 frt
6—10 frt

Czélserű iskolai öltönyök.

Tengerész (Marine)-öltönyök.

Ajánlok valódi Erfurti répa magvakat legmagasabb csiraké-
pességű és faj azonos minőségben, továbbá saját tisztításu

arankamentes lóhere és luczerna magvakat

a debreczeni m. kir. magvizsgáló állomás által ólomzárólva a legtisz-
tább minőségben.

Kitűnő erőteljes növényeket adó

konyhakerti főzelék

vagy

virág magvakat,

több fajta jeles gyümölcsű dinnye magvak, pázsithoz vagy takarmány
célokra szolgáló fűmagvakat.

Ugyszintén szíves figyelmébe ajánlom a m. t. gazdálkodó és ke-
reskedő uraknak a legtökéletesebb szerkezetű

arankamentesítő rostámat.

melyen jutányos árban eszközölök arankamentesítő rostálásokat.

Tisztelettel

Deutsch Albert

fűszerkereskedő,

HATVAN-UTCZA, 1096. sz

Ajánlat.

A Nagy-Csapó-utca
323-dik számú háznál
a „Koronához“ címzett

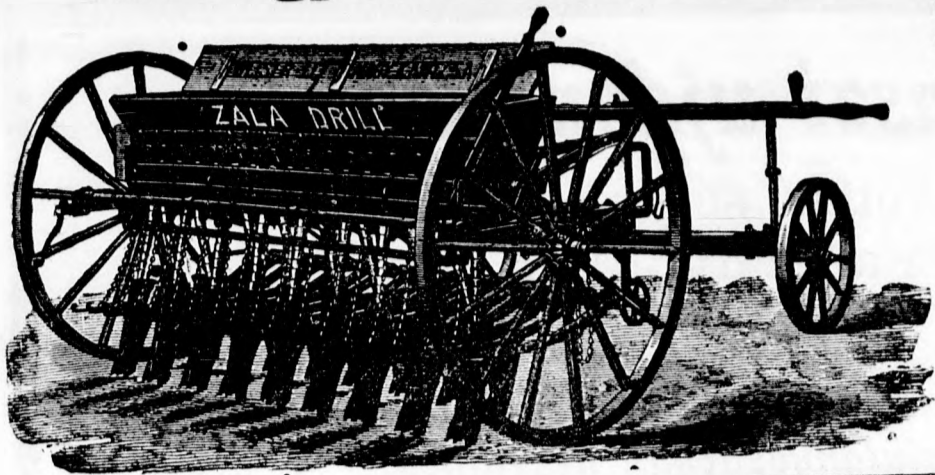
Vendéglő

tánczteremmel és a hozzá
tartozó helyiségekkel, nagy
szép kerttel, a mely bármi-
féle mulató helyiségnek is igen
alkalmas 2000 frt évi bér-
összegért

AZONNAL KIADÓ.

Értekezhetni Kurucz
Miklós elnöknel, Hüvelyes-
utca 1072. szám alatt.

A legjobb vetőgép a „Zala-Drill“

bizonyítják ezt a hozzám sok számmal beérkezett előismerő nyilatkozatok, melyek eredetiben megtekinthetők. — Ezen **vetőgépek**, valamint minden egyéb

gazdasági eszközök,
Sack-féle egyes és kettős ekék
raktáramban kaphatók.

Előnyös fizetési feltételek.

A t. gazdaközönség szives pártfogását
kérve Kiváló tisztelettel

KLEIN JAKAB

Weiser J. C. gazdasági gépgyár

képviseleje, Debreczenben,

Raktár főpiacz Szikszay-ház (a nagytőzsde udvarán)

Köszénkátrányt

legjobb minőségben
szindely és deszkatetők,
továbbá

szőlőkarók behuzására,

mely által azok tartóssága kétszerre
hosszabb, továbbá **czulapok**, melyek
a földbe ásatnak, **kerítések** s **gaz-**
dasági eszközök befestésére hor-
dókban á 50, egész 250 súlytartalom-
mal, továbbá saját gyártmányu

coaksot

(pirszén) kovácsok és lakatosok
részére ajánlja jutányos ár mellett:

Légszeszgyár igazgatósága
Debreczenben.

Földbirtokok készpénz fizetés mellett
megvételre kerestetnek.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték $\frac{1}{4}$ részéig 20—51 év közti időre kész-
pénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat
fel. **Csekély** kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás legrövi-
debb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —

Semmi előleges költség

Minden felvilágosítás **díjtalan**. Beküldendő csakis: telekkönyvi ki-
vonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váci-kürut 39.

Legnagyobb Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedüli,
mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól okmányszerűleg
ajánlva van.

Földbirtokok készpénz fizetés mellett
megvételre kerestetnek.

15 fióktelep.

Tavasza. 1897. Nyárra.

15 fióktelep.

Készen és mérték szerinti megrendelésre.

Alapított
1846-ban.

KASSOWITZ FÜLÖP

Alapított
1846-ban.

Magyarország legrégebb és legnagyobb

férfi, fiu- és gyermek-ruhák telepén,
Debreczen, főtér, a Hungáriával szemben

rendelhető és kapható készen minden versenyt kizárólag legolcsóbban férfi és gyermekruhák.
Bel- és külföldi szövetmintáimból saját felügyeletem alatt készítették mérték szerinti megrendelésre a
legfinomabb öltönyöket 22 frttól kezdve feljebb választás szerint a legdivatosabb szabásban.
Czégem, melynek Magyarországon 15 telepe van, számos kiállításon kitüntetésben részesült.
Folyton nagy raktár

gyermekruha különlegességekben.

Nem tetsző megvásárolt árut kicserélek, vagy az értékét készpénzben visszafizetem.
Alólírottak 14 évi működése a helybeli piacon elég biztosíték arra, hogy mindenki a legszolidabb
és legpontosabb kiszolgálásban részesül.
Szives pártfogást kér, tisztelettel

15 fióktelep.

Fényes Mór

üzletvezető.

15 fióktelep.

Női ruha varroda kitünő munkaerőkkel.

Tavaszi újdonságok!

Női ruhaszövetek, selymek, mosókelmék,
napernyőkben,

csipkék és ruhadiszekben

rendkívül dus választékban érkeztek.

Női ruhavarró-mütermemben toilettek a legszebb kivitelben
a legjutányosabban készülnek.

Eisler Izidor

divatáruhaza és női divatterme
főpiacz, a főposta mellett.

Női- és férfi fehérneműk.

Nyakkendők.

Vászon- és asztalneműk.

A gazdasági körbe vágó rendkívül
fontos találmány a

Baromfi dög ellen

eddig minden esetben meglepő jónak
bizonyult, s csakis általam készített

„Veritas“

gyógyszer, melyet lelkiismeretes aján-
lok a szárnyas aprójszág köz-
pusztító betegségei ellen.

Egy adag 50 állatra 70 kr. — 100 drbra
1 frt 30 kr.

Használati utasítás mellékelve!

Ajánlom továbbá a feltűnően nép-
szerűvé vált és hatásában még a
külföldi hasonló gyógyszereket is
felülmúló

„KORONA“ szesz

készítményemet, mely nélkülözhetetlen
házi- és kőszvény, csúsz, szaggatás
és csontfájdalmak megszüntetésére.

1 üveg 50 kr.

Megrendelhető utánvétellel, egyedül a készítőnél

BERMETEY DEZSŐ gyógyszerésznél
Túrkevény (Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.)

SERSON C. H.

tapeta gyára Sz. Morva-Neustadtban.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben
Várad-utcán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában
ugy **Kolozsvárt**, Monostor-utca 9. sz

állandó tapeta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legújabb gyártmányaim a legizlésebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapeta is műizléssel van kiál-
lítva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából meg-
felelő színes dombor díszletek készülnek, melyek alkalmazásával a
szobák többé nem színes papírral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtörökvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyi-
val inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen
felszámítani, nálam a megrendelő javára esik; de még a legújabb
mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.

Együttal tudatom, hogy a helyes és izlésebb kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.:
fa- és márványtáncatok, tónusban való festésekre, ugy a menyegző színes kivitelére, helybeli
festő Horváth András (főter 1712 sz.) vállalkozott.

UJ

Uj faraktár.

UJ

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy Debreczenben Széchenyi-utca végén
(Berger Jenő építész ur telepén)

asztalos és épület-fa kereskedést

nyitottunk.

Rendkívül előnyös összeköttetésünk és kellő szakismeretünk fogva a m. t. közönségnek a
legmesszebb menő árelőnyöket biztosíthatjuk.
Szíves pártfogást kér

tisztelettel

Kohn és Jungreis.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy vendéglőmet a mai kor kívánalmai szerint, megnagyobbítva egészen újonnan rendeztem be, nem kimélt semmi költséget, csak hogy mélyen tisztelt vendégeimet kényelmes, és csinosan berendezett helyiségben fogadhassam. Gondoskodtam kitűnő kerti, és hegyi, fehér valamint veres borokról, melynek megízlelésére a n. é. közönséget tisztelettel meghívom.

Csapolok naponta csakis Dréher Antal féle **Korona sör**t melyet poharaként **8 kr.** korsónként (krigli) **13 kr**ért árulok.

Végül bátorodom a n. é. közönség szives figyelmét jó polgári magyar konyháma felhívni és elfogadok bent és külsőségeket legjutányosabban.

Hogy az eddig irántam tanúsított szives pártfogást meghálálhassam, teljes erőmből oda óhajtok törekedni, hogy ezentul is pontos, előékeny és szolid kiszolgálás által, még jobban biztosíthassam a szives jóindulatot amiért is tömeges látogatásért esedezve, vagyok szolgáltatás kész tisztelettel

Debreczeni Gábor

vendéglős.

A m. á. v. indóházszemben.
(Jellenfi ház.)

Fort Oszkár és társa

műszaki iroda és műhely
Budapest VIII. Mária-utca 13.
(Alapított 1892.)

Ajánlják magukat szivattyutelepek és víztartályok felállítására, valamint mindennemű vízvezetékek, fürdőszobák, mosdók, klosették, vizeldék stb. berendezésére.

Legjobb kivitel. — Olcsó árak.
I. rendű referenciák.

Költségvetések és vázlatok kívánatra azonnal elkészítetnek.

— Telefon. —

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényes, reuma, lágyszagotásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyákorta Horgony-Liniment névvezetés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegonkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Dr. József gyógyszerésznél Budapesten. Bevizsgálás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert a több kisebbbortéki utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cségyjelével mekkel mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, es. és kir. udvari számárak, RUDOLSTADT.

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma, mindennemű gazdasági gépekből, u. m.:

4. 6 és 8 HP. gözcséplőkészletek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer-rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és öbvasu ekék, boronák, rögtörő hengerek, vetőgépek, tengeri veőkészülékek, aratógépek és fűkaszalók, szecsavágók, répavágók és zuzók, kukorica morzsolók és csöves tengeri darálók, egy és két járatú örlőmalmok, olajpresek stb. stb.

nagymérvű készlet összerolódását okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt áron való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel hozzuk a t. érdekelte közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kitűnő minőségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös feltételek mellett beszerezni.

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősködékre, mely egyenesen hozzánk címzendő szívesen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t.

Budapest, Külső váci-ut 29—37.

Lohse-féle

Liliom-Rizspor

rendkívül finom, bársonyszerűbb, tömöttebb és takarékosabb valamennyi Poudre de riz és sziros rizspornál, a bőrhöz kitűnően sláthatlanul tapadó. Ugy nappalra mint este. Fehér és rózsaszínben szökek számára, sárga (rachel) barnák számára; doboza 2 frt.

Vételnél mindenkor a teljes czégre kell ügyelni:

GUSTAV LOHSE BERLIN,
45 Jägerstrasse 46.

kir. udvari illatszerész.

Kapható Ausztria-Magyarország valamennyi előbbkelő gyógyszerháza és illatszerésésében.

Olcsó faanyag!

Tulhalmozott készletek folytán
mindennemű

faragott és fűrészelt

épületfa, deszka, lécz és zszindely

rendkívül olcsó árban

kaphatók

a sertésvásártéri faraktárban.

KRONSTEINER KÁROLY
első cs. és k. osztr. magy. kir. szab.

FACADE-FESTÉK-GYÁRA

Bécs, III. Hauptstrasse 120. (saját ház.)

Arany érmekkel kitüntetve.

A főhercegi és hercegi uradalmak, a cs. és k. katonai kezelő egék, a vasutak, az ipar-, hegy- és hntatársaságok, az építőtársaságok az építőszek, és építő-mesterek, valamint a gyári és földbirtokosok szállítója. Ezen facade-festékek, melyek mézben oldhatók, szárazon, porban 40 különböző mintában, egy kilo 16 krtól feljebb szállíthatnak és a szintonust illetőleg az olajmázhoz teljesen hasonlóak.

Olajfestékek, padlózatfénymáz, saját gyártmány, fénymázak, festékek, ecsetek stb.

Mintalap, valamint használati utasítás ingyen.

BUTOROK
Szabott árak mellett a legolcsóbbban, legnagyobb választékban és szolid kivitelben csakis a
Killer Ede
duson berendezett butorraktárában kapható
Dr. UJFALUSSY HÁZ.
DEBRECZEN, MAGYARAD,
Bazár-szoros Főutca 374. sz. a.

Nem bizományba, hanem saját raktáram
A ki olcsó és elegáns ruhát óhajt venni, forduljon egész bizalommal
Steiner József
elsőrangu férfi és gyermekruha áruházához, ahol lelkiösmérete- sen minden vevőt kiszolgálják.
Steiner József, főpiacz 2133.
Nagy raktár bel- és külföldi SZÖVETEKBEN.

A legnagyobb
sírkőraktár
mindenféle márvány, gránit, syenith sírkövek
dus választékban kaphatók
Kegyes Ferencznél
Bank-palota
jutányos árakon.
Tontos kiszolgálás.

Ő Felsége által az ezredéves orsz. kiállításán megdicsegtve. Kitértelve: London, Páris, Budapest és Debreczen.
SCHMIDT S.
és hangszertész, Debreczen
Ajánlja dúsán felszerelt zongorák, hangszerek és zenemű- elváltat saját készítményű zongoráit, ugyancsak a saját és hangolási hangszereket és zongorák javi- tásait, Pianinok, cimbalmok bérebe kaphatók.

FÜSZER-, CSEMEGE-, BOR- és MAGKERESKEDÉS
Debreczen, Kossuth-utca,
Kontsek Géza.
Kitünő asztali-, pecsenye-, csemege- és gyógy-
borok,
az országos központi mintapinczéből.
Kis üstön főzött baraczk-pálinka, szerémségi szilvórium és Cognac nagy raktára.

Debreczenben a legnagyobb és legnagyobb a
Mödlingi cipő gyári raktár.
Van szerelésén a t. ez. közönséget fölkérni, hogy szives- kedjék személyes meggyőződést szerezni.
TAVASZI és NYÁRI CIPŐIM
tartásáig, csinosossággal, olcsósággal fogva a legkiválóbb, gyártmányon oly olcsó, hogy hasonló kitünő minőségben seholsem szerepelhet. Ily árban pontosan eszköz a Mödlingi cipő gyári raktár.

A Húsvét ünnepekre
DEBRECZENI KASSAI és PRÁGAI SONKÁKA!
nyersen vagy előzáró gépen zamatosan főve a legelőnyösebb áron ajánl
Kuczik Gábor
zsiradék és húsnemű nagy- kereskedése.

Szöllőssi György
ékszerész, Debreczen, főpiacz a városházzal szemben.
Ajánlja dús raktárát különösen művészi kivitelű gyémánt, brilliánt függők, karékok, melthők és gyűrűket, arany és ezüst svécei zseblórákat, nemkülönben minden e szakmába tartozó tárgyakat a legkiválóbb minőségben és legolcsóbb áron. Ezüst evésze- zék a napi árfolyam szerint, valamint javi- tások és vések a legolcsóbban esztétizáltak.

Férfi szabó
Prelovszky András
Kossuth-utca az első taka- rékpénztár épületében.
Vánkozik dísz-, magyar- és polgári-öltönyök, papi- reverendák, palástok, ugy- mint minden a szabó munká- hoz tartozó munkák elkészité- sére.
Szolid árak. Pontos kis.olgálat.
Saját nagy raktár a legújabb bel- és külföldi divat- szövetekből.

A közelgő ünnepre
finom
„István“ gőzmalmi
LISZTET,
elsőrendű friss élesztőt,
tisztán kezelt jó minőségű fűszerárukat ajánl
KOHN LAJOS
fűszerkereskedő,
Nagyvárad- és N.-Hatvan utca.

Linoleumot,
szobapadló és butorlagot,
PARKET-KENŐCSÖT,
FÜSZERÁRUKAT, valamint
húsvéti tojásokat
a legnagyobb választékban,
Boroviczkát, asztali nehez bor- kat, Cognacokat, liköröket
lettel ajánl
RADETSKY JÓZSEF
UTÓDA
Főbér, Ramunkel-ház.